

Jaarrekening in één oogopslag 2019

Colofon

Uitgave | Provincie Limburg, cluster Financiën

bezoekadres: Limburglaan 10 Maastricht | postadres: Postbus 5700 6202 MA Maastricht

tel.: +31 (0)43 389 99 99 | e-mail: postbus@prvlimburg.nl | www.limburg.nl

Jaarrekening

2019

in één oogopslag

Maastricht, april 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Financiële positie ultimo 2019 en de blik vooruit.....	7
1. Exploitatielasten en investeringen 2019.....	9
2. Programmarekening 2019.....	11
3. Lasten Jaarrekening 2019.....	15
4. Baten Jaarrekening 2019.....	17
5. Balans per 31-12-2019.....	19
6. Reserves en voorzieningen.....	21

Inleiding

Voor u ligt de 'Jaarrekening 2019 in één oogopslag'. In dit document worden de financiële aspecten van de Jaarstukken 2019 van de Provincie op beknopte wijze weergegeven.

De 'Jaarrekening 2019 in één oogopslag' presenteert de informatie op het niveau van de begrotingsprogramma's, zoals deze in de Programmabegroting 2019 opgenomen zijn.

Daarnaast zijn de financiële gegevens gepresenteerd op de lasten- en batensoorten. Ook treft u op hoofdlijnen de balans aan en inzicht in de vermogenspositie.

Voor gedetailleerde informatie of toelichtingen op begrotingsprogramma's wordt verwezen naar de betreffende onderdelen uit de Jaarstukken 2019.

In de overzichten van dit document waarin 'Begroting' is opgenomen wordt 'Begroting ná wijzigingen' bedoeld.

In de tabellen worden alle financiële gegevens in miljoenen euro's gepresenteerd. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de presentatie optreden.

Financiële positie ultimo 2019 en de blik vooruit

In de Jaarstukken 2019 wordt geconcludeerd dat onze financiële positie ultimo 2019 gezond is. Er is sprake van structureel evenwicht, een sterke vermogenspositie, weinig vreemd vermogen, weinig beslag op het weerstandsvermogen (4%) en een substantiële onbenutte belastingcapaciteit (€ 49 mln.).

In paragraaf 5.2 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de Jaarstukken 2019 zijn de kengetallen gepresenteerd. Wij verwijzen naar deze paragraaf voor meer toelichting over de financiële positie.

Zoals ook uit de Jaarstukken 2019 blijkt, is het effect van de coronacrisis ultimo 2019 beperkt. Dit is dan ook een gebeurtenis na balansdatum die niets zegt over de situatie op balansdatum, maar wel iets zegt over de situatie na balansdatum en voordat de Jaarstukken 2019 worden vastgesteld.

Gezien de grote impact van het COVID-19 virus, waarvan de financiële effecten onzeker (maar materieel) kunnen zijn, is deze gebeurtenis na balansdatum toegelicht in de toelichting bij de Jaarrekening 2019. Zodra de financiële gevolgen en risico's zich verder concretiseren, zullen wij daar, indien nodig, de lopende begroting 2020 en bijhorende meerjarenraming op aanpassen.

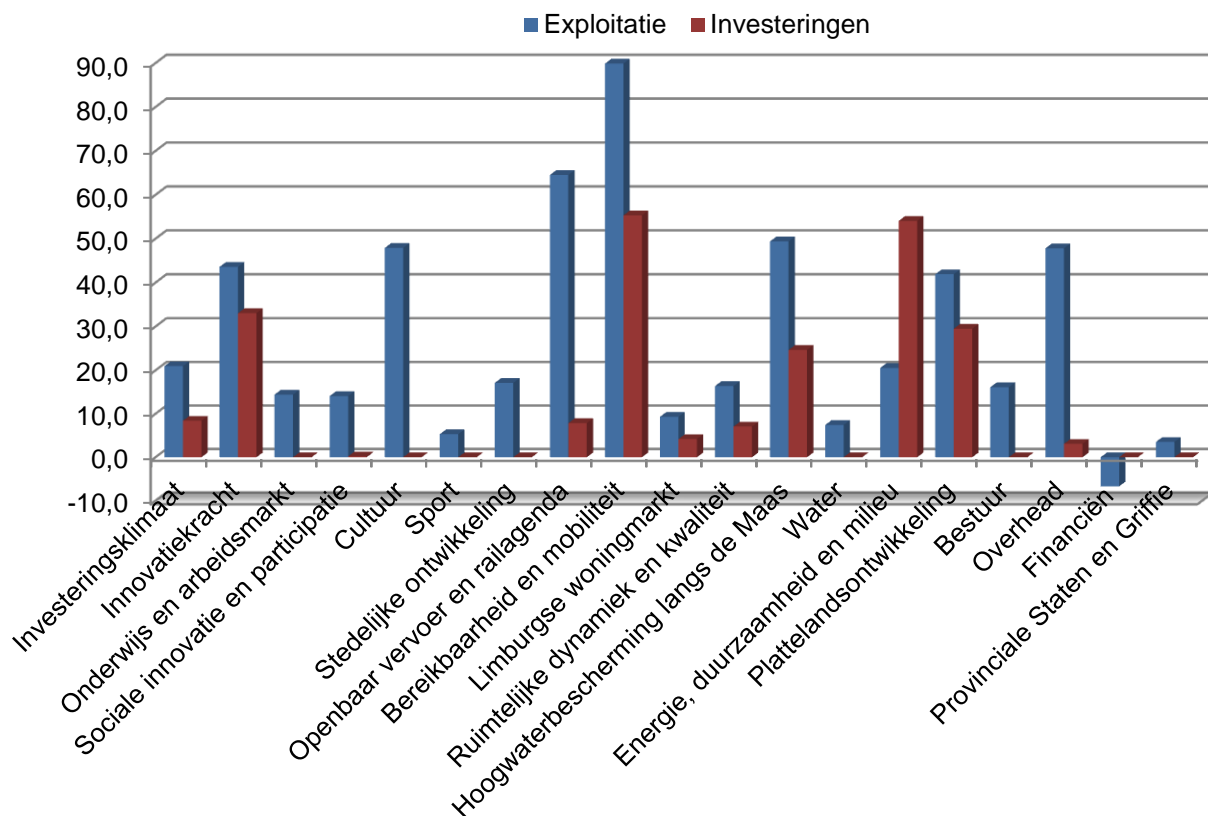
Uit de Jaarstukken 2019 blijkt ook, dat een substantieel deel van de taakstelling inmiddels is gerealiseerd. Conform het financiële kader van het collegeprogramma, vastgesteld bij de Herfstbrief 2019 (PS 4-10-2019), dient in deze periode in totaal € 50 mln. aan taakstelling te worden gerealiseerd. Bij het opmaken van de balans 2019 en de extra toevoegingen welke gerealiseerd worden bij deze Jaarstukken 2019 (€ 1,68 mln.) constateren wij dat inmiddels € 33,16 mln. is gerealiseerd (66%) en er nog € 16,84 mln. resteert (34%).

Als we een doorkijk maken naar de komende perioden dan zien we dat, los van de impact van de Coronacrisis, de jaarlijkse begrotingsresultaten onder druk komen te staan door afnemende renteopbrengsten als gevolg van de lage rentes op de kapitaalmarkt en door de daling van ons vermogen, waarover renteopbrengsten worden gegenereerd als gevolg van onze maatschappelijke investeringen in de Limburgse samenleving. Daarnaast komen ook de dividenden, die wij van Enexis ontvangen, onder druk te staan als gevolg van de investeringen, die deze partijen de komende jaren moeten doen in het kader van het klimaatakkoord en zijn er onzekerheden inzake de opbrengsten van de opcenten motorrijtuigenbelasting als gevolg van de afspraken in dit akkoord. Tegenover deze daling in beschikbare ruimte zien wij een toenemende vraag naar investeringen in verschillende transitie op ons af komen. Dit maakt dat we met elkaar in een nieuwe harde werkelijkheid beginnen te komen, waarin het maken van scherpe keuzes nog belangrijker gaat worden dan in het verleden om ook in de toekomst ervoor te zorgen dat wij onze rol als middenbestuur kunnen blijven uitoefenen.

1. Exploitatielasten en investeringen 2019

Onderstaande grafiek presenteert de financiële realisatie in 2019 van de lasten en de investeringsuitgaven per begrotingsprogramma. Dit geeft inzicht in de provinciale bestedingen op hoofdlijnen.

Provinciale bestedingen 2019 (bedragen € x 1 mln.)

Voor een toelichting over de gerealiseerde resultaten en de financiële gegevens per begrotingsprogramma verwijzen we naar hoofdstuk 1 t/m 4, deel 1 “Programmaverantwoording” van de Jaarstukken 2019.

2. Programmarekening 2019

In onderstaande tabel treft u de verkorte programmarekening aan:

€ x 1 mln.

	Lasten			Baten			Saldo		
	Begroting ná wijzigingen	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie	Begroting ná wijziginge	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie	Begroting ná wijziginge	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie
Baten en lasten begrotingsprogramma's	502,09	478,92	23,17	166,44	160,00	6,44	-335,66	-318,92	-16,74
Overhead	50,42	47,82	2,59	0,26	0,98	-0,71	-50,15	-46,85	-3,31
Algemene dekkingsmiddelen	-3,66	-6,68	3,02	312,85	319,39	-6,54	316,51	326,07	-9,56
Provinciale Staten en Griffie	3,70	3,52	0,18	0,00	0,02	-0,02	-3,70	-3,50	-0,20
Totaal baten en lasten	552,55	523,59	28,96	479,55	480,39	-0,84	-73,00	-43,20	-29,80
Toevoeging reserves	367,49	355,33	12,17	0,00	0,00	0,00	-367,49	-355,33	-12,17
Aanwending reserves	0,00	0,00	0,00	440,50	425,98	14,51	440,50	425,98	14,51
Totaal	920,05	878,92	41,13	920,05	906,37	13,67	0,00	27,46	-27,46

Voor een toelichting op de budgetverschillen per begrotingsprogramma verwijzen we naar hoofdstuk 1 t/m 4, deel 1 "Programmaverantwoording" van de Jaarstukken 2019.

Onderstaand worden de verschillen in het resultaat ad € 27,46 mln. tussen begroting ná wijzigingen en de realisatie 2019 op hoofdlijnen toegelicht. Na aftrek van de overboekingsvoorstellen resteert een vrij resultaat van € 5,11 mln.

Resultaat Jaarstukken 2019

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen op het resultaat na verrekening met daarvoor bestemde reserves of balansposten samengevat:

In de Programmaverantwoording van de Jaarstukken 2019 zijn de financiële resultaten en belangrijkste afwijkingen op het niveau van het begrotingsprogramma toegelicht bij de 3^e W-vraag: "Wat heeft het gekost?". Onderstaand worden de verschillen in het resultaat tussen raming en realisatie 2019 op hoofdlijnen toegelicht. Alsmede de overboekingen die ten laste van het resultaat 2019 gaan.

1. Reguliere lasten en baten in programma's

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting 2019 samengevat:

€ x 1 mln.

Verschillen met invloed op resultaat na verrekeningen met egaliserende reserves	Resultaat	Effect	Overboeking naar 2020 e.v.
1. Reguliere baten en lasten in programma's	32,08	V	16,02
2. Personele begroting	7,32	V	7,28
3. Overhead	1,00	V	
4. Kapitaallasten	-14,25	N	
5. Opcenten MRB	-0,20	N	
6. Algemene uitkering provinciefonds	-1,22	N	
7. Voorziening APPA	-1,53	N	
8. Resultaat voorgaande dienstjaren	3,50	V	0,14
9. Vrijval van reserves	0,16	V	-1,34
10. Overige financiële middelen	0,60	V	0,25
Totale resultaatafwijking begroting vs. realisatie	27,46	V	22,35
Vrije resultaat Jaarstukken 2019	5,11	V	

Bestemming van het vrije resultaat

Conform de vigerende financiële spelregels worden voordelige jaarresultaten in beginsel aan de Immunisatiereserve toegevoegd.

Wij stellen echter voor dit vrije resultaat gedeeltelijk te bestemmen voor de toezeggingen bij de PS-behandeling van het beleidskader Sport op 12-12-2019 tot een bedrag van € 0,95 mln., alsmede voor een bedrag van € 2,55 mln. ten behoeve van de uitvoering van het beleidskader economie. Alsdan resteert een vrij resultaat van € 1,61 mln., dat aan de Immunisatiereserve kan worden toegevoegd.

Op begrotingsbasis was in 2019 reeds rekening gehouden met een verwacht voordelig begrotingsresultaat 2019. Bij de Financiële Eindejaarsbijstelling 2019 werd daarom van het geraamde batige resultaat 2019 al € 2,60 mln. aan de Immunisatiereserve toegevoegd. Met de toevoeging van het vrije resultaat 2019 ad € 1,61 mln. wordt in totaal dus een jaarresultaat van € 4,21 mln. aan de Immunisatiereserve toegevoegd.

Taakstelling

Door de strakke sturing door directie op de vacatures als onderdeel van de personele begroting is er een vrije ruimte binnen de P-begroting van € 1,38 mln. Het voorstel is deze te verwerken als bijdrage in de taakstelling. Immers, het realiseren van de taakstelling is een noodzakelijk onderdeel van het dekkingsplan van de beleidsintensiveringsmiddelen van het collegeprogramma "Vernieuwend Verbinden" en kent daarmee een hoge prioriteit.

In dit kader is daarnaast bij de overboekingsvoorstellen een bijdrage aan de taakstelling opgenomen van € 0,30 mln., bestaande uit de restanten:

- Rijks- en veiligheidstaken CDK € 0,09 mln. (dit in lijn met de Herfstbrief 2019);
- Budget Ondernemingsraad € 0,05 mln.. De OR heeft hier toestemming voor gegeven;
- Vrijval reserve 'Culturele kansen' € 0,16 mln.

De nog te realiseren taakstelling bedraagt na verwerking van deze drie posten nog € 16,84 mln. Wij merken hierbij op dat deze bijdragen in de taakstelling zijn verwerkt in de overboekingsvoorstellen en daarmee het vrije resultaat 2019 niet meer beïnvloeden.

2. P-begroting

Binnen de P-begroting is sprake van een voordelig verschil van € 7,32 mln. Dit resultaat bestaat uit:

- € 4,90 mln. conform de meerjarige P-begrotingsplanning 2016-2021 overeenkomstig stand P-begroting Eindejaarsbijstelling 2019;
- € 2,06 mln. vacatureruimte;
- € 0,32 mln. levensfaseregeling/saldo kopen/verkoop verlof en afkoop ambtsjubileum;
- € 0,04 mln. PS/GS/Griffie/voormalig bestuur en personeel.

Van dit resultaat ad € 7,32 mln. wordt conform de geactualiseerde meerjarige P-begroting € 5,92 mln. overgeboekt naar 2020 e.v. (€ 4,9 mln. conform P-begroting en € 1 mln. conform GS besluit d.d. 28-2-2020, inzake VTH voor 4 jaar (€ 0,25 mln. per jaar).

Het overschot ad € 1,38 mln. wordt ingezet voor de taakstelling (zie punt 1).

3. Overhead

Het voordelige verschil met betrekking tot overhead bedraagt € 1,00 mln. en is het gevolg van lagere uitgaven met betrekking tot huisvesting, ict, management, facilitaire diensten, reis- en verblijfkosten etc.

4. Kapitaallasten

Het nadelig effect op de kapitaallasten wordt enerzijds veroorzaakt door incidentele afwaarderingen van provinciale deelnemingen op basis van recente 'position papers'. De afwaarderingen bedroegen in totaal een bedrag van € 14,72 mln. Deze hogere kapitaallasten zijn in de jaarrekening 2019 ten laste van de risicoreserve SIS gebracht.

Daarnaast heeft een correctie op de boekwaarde van een aantal investeringen tot een voordeel in de kapitaallasten geleid van € 0,46 mln.

5. Opcenten MRB

De opbrengst opcenten MRB over 2019 is € 0,20 mln. (0,18%) minder dan geraamd. Bij de 2^e Afwijkingenrapportage 2019 is op basis van een geactualiseerde opgave van de samenstelling van het wagenpark in de Provincie Limburg, de geraamde opbrengst positief bijgesteld met € 1,41 mln. Hiermee bedroeg de geraamde opbrengst € 108,35 mln. Op realisatiebasis is € 0,20 mln. minder ontvangen. Naast de toename van het gebruik van de elektrische auto is tevens sprake van een verder toenemende groei van de private leasemarkt. Aangezien merendeels de leasemaatschappij en niet de gebruiker belastingplichtig is voor de motorrijtuigenbelasting, kan een weglekeffect ontstaan naar de provincie waar de desbetreffende leasemaatschappij is gevestigd. Dit leidt tot een nadelig effect van € 0,20 mln.

6. Algemene uitkering Provinciefonds

De algemene uitkering uit het Provinciefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2019. De gevolgen van deze circulaire zijn in verband met de late verschijningsdatum van deze circulaire niet in de begroting 2019 verwerkt. Voor de algemene uitkering heeft de decembercirculaire een lagere uitkering tot gevolg van € 1,22 mln. De afname wordt verklaard door een actualisatie van de verdeelmaatstaven en een dalend inwonertal. Door middel van het informierend stuk Decemercirculaire Provinciefonds 2019, brief GS van 21-1-2020 (GS 2020-1946), zijn Provinciale Staten reeds geïnformeerd.

7. Voorziening APPA

In de primitieve begroting 2019 werd een toevoeging aan de voorziening APPA geraamd van € 0,45 mln. De noodzakelijke toevoeging aan de voorziening bedroeg in 2019 € 1,98 mln. De extra toevoeging van € 1,53 mln. is het gevolg van een verdere verlaging van de gehanteerde rekenrente (voor 2019 zelfs negatief).

8. Resultaat beleggingen/overige eigen middelen

Ten opzichte van de ramingen in de begroting 2019 is een voordelig verschil aan afrekeningen uit oude dienstjaren verantwoord van netto € 3,50 mln.

Dit voordeel wordt via de overboekingsvoorstellen voor € 0,11 mln. bestemd voor gedeeltelijke dekking van de bijdrage aan het Expertise- en Innovatiecentrum Business Intelligence & Smart Services in 2020. Daarnaast wordt € 0,03 mln. overgeboekt naar 2020 en ingezet voor gedeeltelijke dekking van de provinciale bijdrage voor het Johan Cruijff Court in Weert. Het resterende voordeel van € 3,36 mln. komt ten gunste van het resultaat 2019.

9. Vrijval van reserves

Op basis van de doorlichting van de reserves kan ultimo 2019 het restant van de reserve 'Culturele kansen' van € 0,16 mln. vrijvallen ter invulling van de generieke taakstelling 2019-2023. Deze reserve wordt daarna opgeheven.

Via de overboekingsvoorstellen kan een bedrag van € 1,50 mln. (2020-2024 € 0,3 mln. per jaar) uit de risicoreserve SIS vrijvallen, omdat het actief Smart Services Campus in 2019 volledig is afgewaardeerd en er derhalve geen (in de begroting 2020-2024 geraamde) risico-afdekking meer noodzakelijk is. Deze vrijval wordt bij de bestemming van het resultaat 2019 ingezet ten behoeve van het 'beleidskader economie'.

10. Overige financiële middelen

De overige financiële middelen laten een voordeel zien van € 0,60 mln. Het betreft onder andere meevallende dividenden, renteopbrengsten, alsmede de post onvoorziene uitgaven van € 0,25 mln. die in 2019 niet is aangesproken. Via de overboekingsvoorstellen wordt dit voordeel in 2020 voor € 0,09 mln. ingezet ten behoeve van de 'aanpak zeer zorgwekkende stoffen' en voor € 0,16 mln. ten behoeve van initiatieven op het terrein van bestuurlijke organisatie.

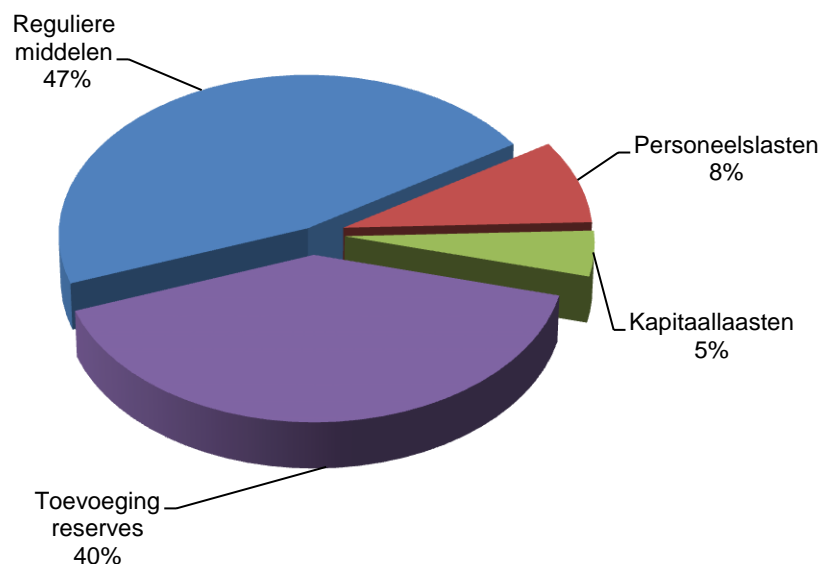
3. Lasten Jaarrekening 2019

In onderstaande tabel treft u de gerealiseerde lasten 2019 aan, gerubriceerd naar de te onderscheiden kostensoorten, inclusief toevoeging aan reserves. Deze kostenindeling is toegepast bij de programmaverantwoording per begrotingsprogramma. In hoofdstuk 1 t/m 4 van de Jaarstukken 2019 zijn de belangrijkste financiële afwijkingen van de realisatie t.o.v. de begroting ná wijzigingen 2019 in de reguliere middelen toegelicht. In deze toelichtingen zijn ook de afwijkingen in de mutaties van de reserves meegenomen.

Voor een analyse op de personele lasten verwijzen we naar paragraaf 5.5 Bedrijfsvoering van de Jaarstukken 2019.

Het percentage in onderstaande grafiek is berekend ten opzichte van de totale gerealiseerde lasten ad € 878,92 mln.

	€ x 1 mln.
	Realisatie
Reguliere middelen	408,82
Personeelslasten	74,52
Kapitaallaasten	40,25
Totaal lasten	523,59
Toevoeging reserves	355,33
Totaal	878,92

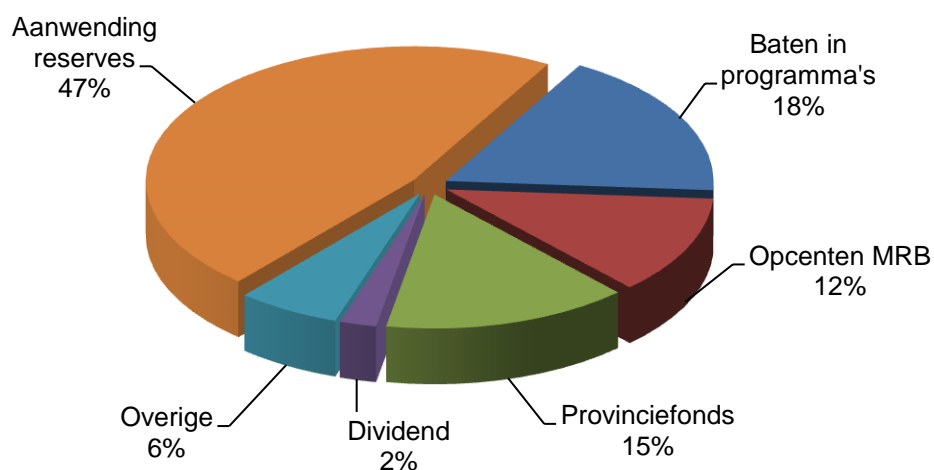

4. Baten Jaarrekening 2019

In onderstaande tabel treft u de gerealiseerde baten 2019 aan gerubriceerd naar de te onderscheiden inkomstenbronnen inclusief aanwending reserves. Voor een uitgebreide toelichting op deze inkomstenbronnen wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de Jaarstukken 2019.

Het percentage in onderstaande grafiek is berekend ten opzichte van de totale gerealiseerde baten ad € 906,37 mln.

	€ x 1 mln.
	Realisatie
Baten in programma's	161,00
Opcenten MRB	108,16
Provinciefonds	134,66
Dividend	20,14
Overige	56,43
Totaal baten	480,39
Aanwending reserves	425,98
Totaal	906,37

5. Balans per 31-12-2019

Balans per 31-12-2019

€ x 1 mln.

Activa	Ultimo 2019	Ultimo 2018	Passiva	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	39,20	35,34	Eigen vermogen	1.615,77	1.659,10
Materiële vaste activa	369,12	324,44	Gerealiseerde resultaat	27,46	27,33
Financiële vaste activa	1.353,77	1.464,68	Voorzieningen	13,31	8,13
			Vaste schulden	39,92	19,01
Subtotaal vaste activa	1.762,09	1.824,47	Subtotaal vaste passiva	1.696,46	1.713,57
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden	41,56	44,19	Netto-vlottende schulden	65,65	77,21
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	156,51	129,81	Overlopende passiva	251,26	268,74
Liquide middelen	14,77	15,65			
Overlopende activa	38,45	45,41			
Subtotaal vlottende activa	251,28	235,06	Subtotaal vlottende passiva	316,91	345,95
Totaal activa	2.013,37	2.059,53	Totaal passiva	2.013,37	2.059,53

De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht zijn: de activa en de passiva.

De activa worden, kort gezegd, gevormd door de bezittingen. Wij geven een aantal voorbeelden:

- bijdragen aan railinfra (Immateriële vaste activa, bijdragen aan derden);
- provinciale weginfrastructuur en gebouwen (Materiële vaste activa);
- investeringen in deelnemingen, verstrekte leningen en uitzettingen (Financieel vaste activa).

De passiva bestaan uit de middelen waarmee de activa gefinancierd zijn. Zoals het eigen vermogen en vreemd vermogen (schulden).

Hieruit blijkt dat een substantieel deel van onze bezittingen is gefinancierd met Eigen vermogen. Dit zorgt voor een degelijk solvabiliteitsratio van 82%. Met dit percentage wordt inzicht gegeven in de mate, waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Voor meer inzicht in diverse ratio's verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Jaarstukken 2019. Voor aanvullende informatie met betrekking tot de balansposten verwijzen wij naar hoofdstuk 6: Jaarrekening, paragraaf 6.4: Toelichting op balans per 31-12-2019.

6. Reserves en voorzieningen

€ x 1 mln.

Reserves/Voorzieningen	Begin 2019	Vermeer- dering	Vermin- dering	Eind 2019
Algemene reserve	85,59	145,19	141,19	89,59
Bestemmingsreserves	1.573,51	237,46	284,79	1.526,18
Totaal reserves	1.659,09	382,65	425,98	1.615,77
Voorzieningen	8,13	1,98	0,31	9,79
Lasten-egaliserende voorzieningen	0,00	5,78	2,26	3,52
Totaal voorzieningen	8,13	7,75	2,58	13,31

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de reserves in totaal met € 43,22 mln. zijn afgenomen.

De hoge stand van de Algemene reserve heeft een tijdelijk karakter. Deze heeft een egaliserende functie en wordt gebruikt voor fasering van projecten en overboeken van budgetten. De afname van de reserves is te verklaren uit de doelen waarvoor deze reserves zijn ingesteld: sparen, egaliseren van lasten en baten of het vormen van buffers.

Meer informatie over alle reserves en voorzieningen is opgenomen in de Jaarstukken 2019, paragraaf 6.4 'Toelichting op balans per 31-12-2019', onderdeel 6.4.3.1. Eigen vermogen.

